

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

ג.

עין משפט נר מצוה

יב א מיי פט"ו מהלכות סנהדרין הלכה א סמנ עשין קד:
 יב ב מיי שס הלכה י ופי"ג מהלכות עיני' הלכה א ופי"ה הלכה סמנ שס ולאוין יו:
 יד ג ד מיי פי"ד מהלכות סנהדרין הלכה ד:

רבינו חננאל

משריפה סקילה חמורה מסייף מואשבחן בעיר הגדחת הנרחין בסייף והמדיחין בסקילה ש"מ דסקילה חמורה מסייף סקילה חמורה מתק מדאפקה רחמנא לארוסי' בת ישראל מכלל נשואה בת ישראל להחמיר עליה ואפקה מתקן לסקילה. ש"מ סקילה חמורה מתקן. שרפה חמורה מסייף שיצאה להחמיר על בת כהן. (6) וכשם שינתה לבת כהן ואפילו זינתה מאביה (3) גמר אביה אביה מסיקלה מה בת ישראל שזינתה ארוסה בסקילה וכתוב בה אל פתח בית אביה ובת כהן כתיב את אביה היא מחללת מה אביה שבסקילה סקילה חמורה מסייף אף אביה שבשרפה שרפה חמורה מסייף. שרפה חמורה מתקן שכן נהנה לבת כהן החמורה כדאמרן מדאפיק רחמנא נשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל שהיא בחנק והרציאה הכתוב מתקן לשרפה ש"מ שרפה חמורה מתקן. סייף חמור מתקן שניתן לאנשי עיר הגדחת שפשוטו ידיהן בעיקר ר"ש אומר שרפה חמורה מסיקלה מדאפיק רחמנא לארוסה בת כהן להחמיר עליה ואפקה מסיקלה לשרפה ש"מ שרפה חמורה מסיקלה ר"ש לטעמיה דאמר ארוסה בת כהן בשרפה. שרפה חמורה מתקן מדאפיק רחמנא לנשואה בת כהן. מתקן לשרפה. ש"מ שרפה חמורה מתקן כולה שמעתא בענין הזה ופשוטה

(א) לפנינו גמ' לתת לו ואלו דרכיו היה גורם ומא' חמורה שכן יתנה לבת כהן ואפילו זינתה מאביה. ופי"ג:
 (ג) נאלה דמאכר כהן וז"ל ארבעה סייף חמור ובי' גמר אביה אביה וכו'.

קסברי רבנן נשואה יצאה כו'. פ"ה דעיקר טעמא דלפ"ה פושט ידו בעיקר עדיף וכן משמע בפ' השערפין (לקמן דף עט:) דתנן אמרו לו אילו לא הייתה סקילה חמורה לא ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים וא"ת סייף יוכיח שניתן לאנשי עיר הגדחת שפשוטין ידיהם צעיקר ואפ"ה שריפה חמורה

ממנו כדמוכח בשמעתמא וי"ל דסייף יש לו חומרא אחריתי עמו שממנו אצד ושקולין שניהם כסקילה ואע"ג דלמרינן בסמוך דארבעה סייף חמור מסקילה שכן ניתן לאנשי עיר הגדחת ומא' חומרא שכן ממונו אצד דמשמע שזה גורם לו שהא' חמור כיון שיש בו חומרא זו הסת' היינו טעמא דלכתיב לא ידעינן דסייף קל וא"ת לן למימר מסכרל דכיון דיש בו חומרא זו דממונו אצד מיתמו נמי חמורה אצל כיון דיעינן דסייף קל איכא למימר שזה גורם לו שניתן לפושט ידו צעיקר משום חומרא דאיכא צדיה דממונו אצד:

סקילה חמורה מתקן. ה"ה דהמ"ל מ"קו' משריפה או מסייף לחמורין מתקן וסקילה חמורה מהן דכ"ג קאמר לקמן לר"ש: **אדרבה** חנק חמור שכן ניתן למכה אביו. ומימה סקילה נמי ניתנה למקלל אציו ואמו דהוקש כזוד לכזוד המקום ועוד וכי מפני שחוקש יהא חמור מכבוד המקום עצמו ועוד דכתיב הרגל (ב"ק דף כה.) אמר ק"ו לשכינה י"ד יוס וי"ל דלא קאמר שיהא חמור מסקילה אלא כלומר חמור כסקילה שכן חוקש: **נאמר אביה בסקילה כו'.** מימה אע"ג דמסכרל סייף חמור אמאי ג"ג ש' ומפיק ליה ואס' כן לעיל נמי דמסכרל סקילה חמורה משריפה כדפ"ה דפושט ידו בעיקר עדיף אמאי לא אמר גזירה שיהא חמור מסכרל ונימא אחת ארוסה ואחת נשואה יצאה לשריפה דמה אציה האמור בסקילה צלרסה אף אציה האמור צשריפה צלרסה:

מה
 לבת כהן שזינתה ומא' חומרא שכן מחללת את אביה אדרבה סקילה חמורה שכן ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומא' חומרא שכן פושט ידו בעיקר רבי שמעון לטעמיה דאמר אחת ארוסה ואחת נשואה יצאה לשרפה ומדאפקה רחמנא לארוסה בת כהן מכלל ארוסה בת ישראל מסיקלה לשריפה חמורה ש"מ שריפה חמורה מתקן חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומא' חומרא ש"מ שריפה חמורה מתקן חנק חמור שכן ניתנה לבת כהן מכלל ארוסה בת ישראל להחמיר עליה ואפקה מסיקלה לשרפה ש"מ שרפה חמורה מסייף שיצאה להחמיר על בת כהן. (6) וכשם שינתה לבת כהן ואפילו זינתה מאביה (3) גמר אביה אביה מסיקלה מה בת ישראל שזינתה ארוסה בסקילה וכתוב בה אל פתח בית אביה ובת כהן כתיב את אביה היא מחללת מה אביה שבסקילה סקילה חמורה מסייף אף אביה שבשרפה שרפה חמורה מסייף. שרפה חמורה מתקן שכן נהנה לבת כהן החמורה כדאמרן מדאפיק רחמנא נשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל שהיא בחנק והרציאה הכתוב מתקן לשרפה ש"מ שרפה חמורה מתקן. סייף חמור מתקן שניתן לאנשי עיר הגדחת שפשוטו ידיהן בעיקר ר"ש אומר שרפה חמורה מסיקלה מדאפיק רחמנא לארוסה בת כהן להחמיר עליה ואפקה מסיקלה לשרפה ש"מ שרפה חמורה מסיקלה ר"ש לטעמיה דאמר ארוסה בת כהן בשרפה. שרפה חמורה מתקן מדאפיק רחמנא לנשואה בת כהן. מתקן לשרפה. ש"מ שרפה חמורה מתקן כולה שמעתא בענין הזה ופשוטה

(א) לפנינו גמ' לתת לו ואלו דרכיו היה גורם ומא' חמורה שכן יתנה לבת כהן ואפילו זינתה מאביה. ופי"ג:
 (ג) נאלה דמאכר כהן וז"ל ארבעה סייף חמור ובי' גמר אביה אביה וכו'.

קסברי רבנן. דמתני': **נשואה.** בת כהן יצאה מכלל נשואה בת ישראל מתקן לשריפה אצל ארוסה דגזי בת ישראל בסקילה לא יצאה צבת כהן מכלל ארוסה בת ישראל: **ומדאפקה רחמנא לארוסה** צבת כהן מכלל נשואה בת כהן משריפה לסקילה ש"מ סקילה חמורה

דעל כרחיק ארוסה חמורה מנשואה שמתללת ומזנה צית אציה והכמוז החמיר עליה דהא נשואה בת ישראל צתקן קלה מכולן וארוסה בסקילה. לפוס ריהטא דסוגיא הכי מפרשא כדפרישית ומיהו כי דייקת צה שפיר לא אשכחתי קרא לרבנן מנא להו דנשואה יצאה ולא ארוסה אלא משום דלית להו סקילה חמורה הוא דקאמרי על כרחיק לא יצאה ארוסה צת כהן מכלל ארוסה צת ישראל מסקילה לשריפה להקל ויש להקשות היכי ילפינן מהכא דסקילה חמורה הא אציה לא קמה להו לרבנן אלא משום דקסברי סקילה חמורה הלקן על כרחיק האי מדאפקה רחמנא לארוסה צת כהן בסקילה דנקט הכא לאו טעמא למיילתייהו היא אלא יתווי מילתא צעלמא ועיקר טעמייהו מדניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבי' הוא דקשיא לן ארבעה שריפה חמורה שכן ניתנה לבת כהן ומא' חומרא שכן מחללת את אציה הכי מתרלה לה כדמתרלינא לקמן גזי מכה אציו ואמו אפ"ה פושט ידו צעיקר עדיף והאי דקאמר דקסברי רבנן נשואה יצאה לשריפה כו' על כרחיק נקט ליה דלא תימא מדיליאה ארוסה צת כהן מארוסה צת ישראל מסקילה לשריפה ש"מ שריפה חמורה וה"ק לעולם סקילה חמורה דפושט ידו צעיקר עדיף וגזי צת כהן דלחשבה לשריפה לאו לגזי סקילה לחשבה אלא לגזי חנק לחשבה דנשוא' היא דיליאה ולא ארוסה והאי מדאפקה רחמנא כו' אורן דצריס הוא ונראה צעניי דלא גרסינן לה: **כדאמרן.** שכן פושט ידו צעיקר: **איזה כה מרובה.** כלומר אי זה עון חמור: **מייחוי עיר הגדחת בסקילה.** צאלו הן הנחנקין (לקמן דף פט:) יליף טעמא ומדמדיח בסקילה ונידחין צסייף ש"מ סקילה חמורה: מכה אציו ואמו צתקן דכתיב ציה (שמות כה) יומת סתמא וקיימא לן (לקמן דף צב:) כל מיתה האמורה צתורה סתם אינו אלא חנק: **הוקש כזוד לכזוד המקום.** נאמר כהן (שמות ט) כזד את אציק ונאמר להלן (משלי א) כזד את ה' מהונך: על כרחיק ארוסה חמורה מנשואה שרעה לשמים ולצביות ולעזמה שפוגמת כזודה ומשפחתה ואיכא קלון טפי מנשואה כזבר נספגמה ומדאפקה רחמנא

מכלל מות יומת הנואף (ויקרא ט) דהיינו חנק דאף ארוסה היתה צכלל אשת רעהו (שם) ואפקה צדיח לסקילה כדכתיב (דברים כב) כי תהיה נערה צתולה מארוסה וגו' ש"מ סקילה חמורה. ואי קשיא לן למה לי להדורי צתר טעמא צכולהו דתיחוי סקילה חמורה מינייהו מכיון דלחשבה סקילה חמורה משריפה ולקמן יליף שריפה חמורה מסייף ממילא ידעינן דסקילה חמורה מסייף תריץ משום דלקמן לא קיימא לן שריפה חמורה מסייף אלא מגזירה שיהא מסקילה דלחשבה צה דחמיר מסייף הלכך מיצעי ליה להדורי אטעמא דחמורה סקילה מסייף: **נאמר אציה בסקילה.** צנערה המאורסה לנות צית אציה (דברים כב): **ונאמר אציה בשריפה.** צבת כהן את אציה היא מחללת (ויקרא כה): **סקילה חמורה מסייף.** כלייף טעמא לעיל ממדיחין ונידחין: **מדאפקה לנשואה דצת כהן.** סתמא כתיב ארוסה ונשואה משמע ורבנן הוא דמפקי ארוסה מההיא כלל וצצקי לה צצמילתא דכין ישראלית בסקילה משום דלית להו סקילה חמורה שכן ניתנה למגדף ונשואה מיהא אפקה קרא מדין נשואה ישראלית מתקן לשריפה אלמא שריפה חמורה ואע"ג דמנ"י לאיתווי צגזירה שיהא אציה כדאיתיה לסייף יחא לאיתווי מגופה: **י"ג לעומיה.** לקמן (פ"ג) יליף מקרא דכתיב צת כהן סתמא (ויקרא כה):

תורה אור השלם
 1. והוציא את הנער אל פתח בית אביו וסקלוהו אנשי עדה באבנים ונתהו בי עשתה נקלה בישראל לננות בית אביו ובערת הקיע מקרבך: דברים כב כא
 2. ובת איש כהן בי תחל לננות את אביו היא מקללה באש תשרף: ויקרא כ ט